

417 40

64. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

Udsendt den 22. Juni 1916.

Bekæmpelse af Kartoffelskimmel med Bordeauxvædske.

I 1905—15 er der paa Forsøgsstationerne ved Tystofte, Lyngby, Askov, Tylstrup og Studsgaard samt ved Aakirkeby udført Forsøg med Anvendelse af Bordeauxvædske (udtales: Bordovædske) til Bekæmpelse af Kartoffelskimmel. Disse Forsøg har givet følgende Resultater:

1. Kartoffeltoppen holder sig efter Sprøjtning med Bordeauxvædske frisk grøn flere Uger længere end uden Sprøjtning, især fordi Angrebet af Kartoffelskimmel paa Bladene derved bliver forebygget.
2. Sygdom hos Knoldene forebygges i Reglen i meget væsentlig Grad.
3. Som Følge af Toppens større Levedygtighed og Formindskelsen af Angrebet paa Knoldene bliver det samlede Knoldudbytte, Udbyttet af sunde Knolde og særlig Tørstofudbyttet meget forøget. I 28 Forsøg, hvori der er blevet foretaget Tørstofbestemmelse, er Knoldudbyttet gennemsnitlig forøget med 48 hkg og Tørstofudbyttet med 15 hkg pr. ha. I de samme Forsøg forøgedes Udbyttet af sunde Knolde betydeligt.

Medens Resultatet i de fleste Tilfælde har været som ovenfor anført, gav Sprøjtningen i den tørre og varme Sommer 1911 intet Udbytte; men til Trods herfor er det gennemsnitlige Merudbytte for to Sprøjtninger i samtlige danske Forsøg (i alt 84), udførte i de 9 Aar 1907—15, 35 hkg pr. ha.

Sprøjtning af Kartoffeltoppen med Bordeauxvædske kan derfor anbefales som et særdeles værdifuldt Middel mod Kartoffelskimmels Angreb. Og da denne Svamp er en af de væsentligste Aarsager til Kartofflernes Sygdom paa Marken og i Kuler og Kældere, vil en almindelig Anvendelse af dette Middel bidrage til i væsentlig Grad at forøge og sikre Kartoffeldyrkningens Udbytte.

Sprøjtningen bør udføres to Gange: Første Gang for de tidlige Kartoffelsorters Vedkommende saa snart det efter 1. Juli er tørt og nogenlunde stille Vejr; de sildige Sorter den 20. Juli eller den første gunstige Dag derefter. Anden Sprøjtning foretages 3—4 Uger efter første. I 12 Forsøg forøgedes Knoldudbyttet ved to Sprøjtninger med 39 hkg pr. ha; ved en enkelt, tidlig Sprøjtning var Merudbyttet 29 hkg og ved en enkelt, sildig Sprøjtning kun 7 hkg pr. ha.

Saafrømt man benytter en Sprøjte, der spreder Vædsken som en fin Taage, og Arbejdet gøres omhyggeligt, kan man nøjes med 700 kg 2 pCt.-holdig Bordeauxvædske pr. ha. I modsat Fald maa man benytte op til 1400 kg Vædske pr. ha, saaledes at alle Blade kan blive fugtede af Vædsken.

100 kg 2 pCt.-holdig Bordeauxvædske tilberedes paa følgende Maade:

- 1) I et Træk (overskaaren Petroleumstønde eller lign.) anbringes 2 kg stødt Blaasten (Kobbervitriol), der overhældes med et Par kg kogende Vand og omrøres, indtil Blaastenen er opløst. Derefter fyldes koldt Vand paa, indtil Karet i alt indeholder 90 kg Vædske.
- 2) I en Spand tilberedes Kalkmælk af 2 kg brændt eller læsket Kalk og 10 kg Vand.
- 3) Kalkmælken hældes over i Blaastensopløsningen i smaa Portioner; for hver Gang røres der om i Vædsken med en Stok og der prøves med Lakmuspapir. Naar Vædsken farver det røde Lakmuspapir tydelig blaåt, standser man Tilsætningen af Kalkmælk.
- 4) Vædsken røres meget stærkt om i 2 Minutter. Derefter prøves atter med Lakmuspapir; hvis det røde Papir farves blaåt, er Vædsken færdig til Brug. Den skal røres om, for hver Gang Sprøjten fyldes, og er kun anvendelig den samme Dag.

Prisen for Blaasten er under normale Forhold ca. 50 Øre pr. kg. Udgiften ved Udførelsen af to Sprøjtninger med 700 kg 2 pCt.-holdig Bordeauxvædske pr. ha kan sættes til 25—30 Kr. pr. ha. Herfor kan paaregnes et gennemsnitligt Merudbytte af 35 hkg Knolde eller 12 hkg Tørstof til en Værdi af henholdsvis 87 Kr. eller 120 Kr., hvis 1 hkg Kartoffler sættes til en Pris af 2,50 Kr. eller 1 hkg Tørstof til 10 Kr.

Ved Gennemførelsen af den her beskrevne Fremgangsmaade maa det stadig erindres, at den udelukkende er forebyggende. Foretages Sprøjtningen, efter at Angrebet har vist sig paa Marken i nævneværdig Udstrækning, vil den i Reglen ikke kunne lønne sig.

Anm. Hvor det er vanskeligt at skaffe brændt eller læsket Kalk, kan man i Stedet for Bordeauxvædske bruge Kobbersodavædske, der fremstilles efter de ovenfor givne Regler, kun at man i Stedet for hvert kg brændt Kalk anvender 1½ kg almindelig Soda; Prøven med Lakmuspapir er unødvendig ved Tillavningen af Kobbersodavædske.

Udførlig Beretning om Forsøgene findes i 17. Bind af Tidsskrift for Planteavl, der kan bestilles gennem enhver Boghandel for 6 Kr. pr. Bind (ca. 800 Sider). Særtryk af Beretningen kan faas i Boghandelen til en Pris af 25 Øre. Nærmere Oplysninger for særlige Tilfælde faas ved skriftlig Henvendelse til Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby.

Bilag findes paa Bagsiden.

Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab

Ved Statens Eksperimentelstation

Landbruksforsøg

Meddelelse Nr. 64

Bilag til 64. Meddelelse.

Oversigt over Udbytteforøgelsen ved to Oversprøjtninger med Bordeauxvædske.

Kartoffelsort	Antal Forsøg	Knoldudbytte			Tørstofprocent		Tørstofudbytte		
		Ubehandlet hkg pr. ha	Merudbytte		Ubehandlet	Sprøjtet	Ubehandlet hkg pr. ha	Merudbytte	
			hkg pr. ha	pCt.				hkg pr. ha	pCt.
Juli-Kartoffel.....	4	209	23	11	19,7	21,0	42	7	17
Magnum bonum.....	6	252	46	18	20,9	22,4	53	15	28
Richters Imperator.....	9	273	51	19	23,2	25,1	63	18	29
Up to date.....	9	249	57	22	20,4	21,8	51	16	31
Middel af 28 Forsøg.....		252	48	19	21,3	22,8	54	15	28